

ŞÂZELİYYE TARİKATININ KURUCUSU EBU'L- HASEN EŞ-ŞÂZELÎ (Kuddise Sirruhû)DAN İKİ CİHAN SEÂDETİNE KAVUŞMAK İÇİN NASİHATLER

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

Bahâüddîn es-Sübkî, İbni Akîl, İbnü'l-Mulakkın, Sirâcüddîn Ömer el-Bulkînî (Rahimehumüllâh) gibi tanınmış şîmaların talebesi, tefsir, hadis, fıkıh ve fıkıh usûlünde, dil ve edebiyat ilimlerinde mütehasıs, Kahire'de Ezher ve Zâhir câmileriyle, Kubbetü'l-Baybarsiyye (2. Baybars Hankâhı) ve Bâbü'n-Nasr içindeki İbnü'l-Bakarî Medresesi'nin müderrisi, zühd ve takvâsı dolayısıyla Kahire'de mensubu olduğu Dârü sa'îdi's-su'edâ (Salâhiyye Hankâhı) dervişlerinin gözdesi, "el-'Ukûd fî târîhi'l-'uhûd" isimli eserinde ifade ettiğine göre, muâsırlarından Makrîzî (Rahimehullâh) gibi bir âlimin yıllarca vaaz meclislerine iştirak ettiği, "Rumûzü'l-künûz el-lezî bereze ibrizühû ahsene bürûz" isimli fıkıh ve kelâm ilimlerine dair 30.000 beyitlik eşsiz bir urcûzenin (aruz sistemindeki bir bahr vezniyle yazılan manzum eserin) sahibi, hayattayken itmâmına muvaffak olamadığı "ed-Dîbâce Şerhu Süneni İbni Mâce" isimli eserin müellifi ve doğuda-batıda kendisine büyük bir şöhret kazandıran "Hayâtü'l-hayevân" isimli eşsiz eserin sahibi olan Ebü'l-Bekâ Kemâlüddîn ed-Demîrî (vefat 808 h.) (Rahimehullâh) bu eserinde şöyle demiştir:

Ebu'l-Hasen eş-Şâzelî (Kuddise Sirruhû) **Hazretleri**'nin şöyle anlattığı nakledilmiştir:

Şu övülen hasletlere sımsıkı sarıl ki, bu sayede iki cihanda se'âdete (huzur ve mutluluğa) erişesin.

- 1) Sakın kâfirlerden dost, müminlerden de kendine bir düşman edinme.
- 2) Takvâyı kendine (yegâne) azık edinerek (tıpkı bir yolcu gibi) dünyadan geç git.
- 3) Kendini ölümlerin arasında kabul et (her an ölebileceğini hiç aklından çıkarma).
- 4) Allâh'ın bir olduğuna ve Muhammed (Aleyhisselâm)ın O'nun Rasûlü olduğuna şâhitlik et.

(Eğer böyle yaparsan) her ne kadar az da olsa sâlih bir amel sana yetecektir.

5) Ayrıca (her gün):

«آمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ،
وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ»

"Ben Allâh'a, O'nun meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettim. (Zaten müminler de:) 'Ey Rabbimiz! Mağfiretini (dileriz). (Ölümünden sonra diriltilerek) varış(ımız) ancak Sanadır' demişlerdir" duasını oku(maya devam et).

Kim bu (sayılan) güzel hasletlere sımsıkı yapışsa, Allâh-u Te'âlâ o kişinin dünyada dört, âhirette de dört vasfa sahip olacağına kefil olur ki: **Dünyadakiler**; **a)** sözde doğruluk, **b)** amelde ihlas, **c)** yağmur gibi (bol) rızka nâiliyet, **d)** (bütün) kötülüklerden korunmaktır.

Âhirettekiler ise; **a)** büyük bir bağışlanma, **b)** (Allah-u Teala'ya) mânevî yakınlık, **c)** Me'vâ cennetine girme, **d)** (âhirette bir müminin ulaşabileceği) en yüce dereceye ulaşmaktır.

6) Eğer sözünde doğru olmayı istersen; Kadr Sûresi'ni okumaya devam et.

7) Eğer bütün hallerinde ihlâs üzere olmak istersen, İhlâs Sûresi'ni çokça oku(maya gayret et).

8) Şayet yağmur gibi (bol) rızka nâil olmak istersen Felâk Sûresi'ni okumaya devam et.

9) Eğer insanların kötülüğünden kurtulmak istersen Nas Sûresi'ni okumaya devam et.

Bazı ulema bu surelerin sırrına ermek için çok okunmaları gerektiğini beyan etmiş, çok tabirini ise günde en az 70 kere olduğunu zikretmiştir.

10) Hayır, rızık ve bereketi celbetmek istersen:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْمَلِكِ الْحَقِّ الْمُبِينِ، هُوَ
نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ»

“Rahman ve Rahim olan, Melik, Hakk ve Mübîn (eserleriyle aşikâr, hakiki mevcut ve yegâne padişah) olan Allâh’ın adıyla (başlayarak dua ediyorum). O ne güzel Mevlâ’dır (ki, sahiplendiği kulu zâyi etmez), ne güzel de Nasir’dır (ki, yardım ettiği kimseler asla yenik düşmez)” duasını ve Vâkı’a ile Yâsîn sûrelerini okumaya devam et. Böyle yaparsan rızık sana yağmur gibi (bolca) gelir.

11) Şayet Allâh-u Te’âlâ’nın senin için her sıkıntıdan bir kurtuluş, her darlıktan bir çıkış yaratmasını ve seni hiç ummadığın yerden rızıklandırmasını istersen, istiğfara (Allâh-u Te’âlâ’dan af ve mağfiret istemeye) sarıl.

12) Eğer korktuklarından emin olmak istersen:

«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ وَمِنْ شَرِّ عِبَادِهِ، وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ، وَأَنْ يَحْضُرُونِ.»

“Allâh-u Te’âlâ’nın gazabından, azâbından, kullarının şerrinden, şeytanların (ve cinlerin) vesveselerinden ve benim yanımda bulunmalarından, Allâh’ın o tastamam kelimelerine sığınırım” de. (Ebû Dâvûd, Tıb:19, no:3895, 4/18; Tirmizî, De’avât:94, no:3528, 5/541, Nesâî, Amelü’l-yevm:186, no:10601, 6/190; Ahmed ibni Hanbel, el-Müsneid, no:6696, 11/295)

13) Şayet semânın kapılarının ne zaman açılıp duaların ne zaman kabul göreceğini bilmek istiyorsan, müezzinin ezan okuduğu vakti gözet ve (ezan lafızlarını sen de tekrar ederek) ona cevap ver (ezandan sonra da Allâh-u Te’âlâ’ya yalvar).

Nitekim hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

«مَنْ نَزَلَ بِهِ كَرْبٌ أَوْ شِدَّةٌ، فَلْيُجِبِ الْمُنَادِيَ..»

“Her kime sıkıntı ve zorluk isabet ederse, (söylediklerini tekrar etmek sûretiyle) müezzine icâbet etsin (sonra Allâh-u Te’âlâ’ya yalvarsın).” (İbnü Sünnî, Amelü’l-yevmi ve’l-leyle, no:98, 1/186)

14) Eğer seni sıkıntıya sokan bir işten kurtulmak istiyorsan:

«تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِّ وَكَبَّرَهُ تَكْبِيرًا.»

“O hiç ölmeyecek diriye tevekkül ettim ve bütün hamdler O Allâh’a mahsustur ki, O hiçbir çocuk edinmemiştir, mülkte Kendisi için hiçbir ortak mevcut olmamıştır, (güçsüz bir duruma düşmekten münezzeh olduğu için) Kendisini âcizlikten koruyanı da bulunmamıştır. O’nu iyice yücelterek büyüklükle vasıfla” d(iy)e (dua et). Zira hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

«مَا كَرَّبَنِي أَمْرٌ إِلَّا تَمَثَّلَ لِي جَبْرِيْلُ، فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ! قُلْ: تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِّ وَكَبَّرَهُ تَكْبِيرًا.»

“Beni hangi bir iş üzdüyse mutlaka Cebrâil (Aleyhisselâm) bana görünüp şöyle demiştir:

‘Yâ Muhammed! ‘O hiç ölmeyecek diriye tevekkül ettim ve bütün hamdler O Allâh’a mahsustur ki, O hiçbir çocuk edinmemiştir, mülkte Kendisi için hiçbir ortak mevcut olmamıştır, (güçsüz bir duruma düşmekten münezzeh olduğu için) Kendisini âcizlikten koruyanı da bulunmamıştır’ de. Ve (ey kul! Yine de hakkıyla Kendisine tazimde bulunamadığını itiraf etmek üzere) ‘O’nu iyice yücelterek büyüklükle vasıfla’ de.” (Hâkim, el-Müstedrek, no:1876, 1/689)

15) Şayet sana isabet eden bir kederden, üzüntüden ve korkudan kurtulmak istersen:

«اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ ابْنُ عَبْدِكَ ابْنُ أَمَتِكَ، نَاصِيَتِي بِيَدِكَ، مَا ضَرَفْتُ فِي حُكْمِكَ، عَذْلٌ فِي قَضَاؤِكَ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ سَمِيَتْ بِهِ نَفْسُكَ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ، أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْثَرْتُ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ، أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رِبِيعَ قَلْبِي وَثَوْرَ صَدْرِي وَجَلَاءَ حُزْنِي وَذَهَابَ هَمِّي.»

“Ey Allâh! Ben Senin kulunum, erkek ve kadının kulunun oğluyum. Perçemim (alın saçım, hayatım) Senin (kudret) elindedir, hükmün bende geçerlidir, takdirin bende adaletin ta kendisidir.

Kendisiyle Zâtı'na isim verdiğin veya kitabında indirdiğin veya mahlukatından (yaratıklarından) birine öğrettiğin veya indindeki gayb (mânevî yanındaki gizli) ilminde, kendisiyle istisâr ettiğin (özel olarak kendine seçtiğin) bütün isimlerin hürmetine Senden, Kur'an-ı Kerim'i kalbimin rebî'i (ilkbaharı), gönlümün nûru, hüznümün cilâsı, derdimin zehâbı (üzüntümün açılmasına ve derdimin gitmesine sebep) kılmanı isterim" d(iy)e (dua et). Böylece sıkıntın, kederin ve hüznün senden gider. (Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:3712, 6/246; İbnü Hibbân, es-Sahîh, no:972, 3/253; İbni Ebî Şeybe, el-Musannef, no:329, 1/339)

16) Şayet en küçüğü sıkıntı olmak üzere umumi olarak doksan dokuz tane derdine Allâh-u Te'âlâ'nın deva yaratmasını istersen:

«لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

“O çok yüce ve pek büyük Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir güç ve kuvvet yoktur” (İbnü Sünnî, Amelü'l-yevmi ve'l-leyle, no:17, 1/142) de. Çünkü bu (zikir) bahsettiğimiz doksan dokuz derde devâdır.

17) Eğer sana isabet eden bir musibetten dolayı sevap kazanmak istersen:

«إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ عِنْدَكَ احْسَبْتُ مُصِيبَتِي، فَأَجِرْنِي فِيهَا، وَأَبْدِلْنِي خَيْرًا مِنْهَا»

“Şüphesiz biz Allâh'a âidiz ve muhakkak ki biz ancak O'na dönücüleriz. Ey Allâh! Bu musibetimin sevabını yalnız Senden bekliyorum. Öyleyse (bu inancımdan dolayı) beni mükâfatlandır ve onun yerine bana daha hayırlısını ihsân et.”

«حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ تَوَكَّلْنَا عَلَى اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا»

“Allâh bize yeter. O ne güzel vekildir. Biz Allâh'a güvendik ve yalnız Allâh'a güvendik” diye dua et.

18) Şayet sıkıntının zâil olmasını ve borcunun ödenmesini dilerse, Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'den vârid olan şu duayı oku.

Nitekim bir soran (Ebû Ümâme (Radiyallâhu Anh) sıkıntılarından ve borçlarından dolayı bir dua istediğinde Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) o kişiye: “Sana bir söz öğreteyim mi ki, onu söy-

lediğinde Allâh-u Te'âlâ sıkıntını gidersin ve borcunu ödesin” buyurmuş, o kişi de: “Elbette ey Allâh'ın Rasûlü!” deyince Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem): “Sabahladığında ve akşamladığında:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ وَالْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ غَلَبَةِ الدَّيْنِ وَقَهْرِ الرِّجَالِ.»

‘Ey Allah! Sıkıntıdan ve üzüntüden Sana sığınırım. Âcizlikten ve tembellikten Sana sığınırım. Korkaklıktan ve cimrilikten Sana sığınırım. Borcun bana gâlip gelmesinden ve bir takım insanların beni kahretmesinden (bana zulmetmesinden) Sana sığınırım’ d(iy)e (dua et)” buyurmuştur. (Ebû Dâvûd, Vitir:32, no:1557, 1/569)

19) Huşû'a (Allâh-u Te'âlâ'ya karşı derin saygı duymaya) muvaffak olmak istiyorsan, ihtiyacın dışındaki (boş yere sağa sola) bakmaları terket.

20) Hikmete muvaffak kılınmayı dilerse, boş sözleri (konuşmayı) terket.

21) İbadetten tat (zevk) alma hususunda muvaffak olmak istersen, fazla yemeyi terket ve oruca, gece kıyâmına, özellikle de teheccüd namazına (sımsıkı) sarıl.

22) Heybetli olma hususunda tevfk-i ilâhînin sana refik olmasını dilerse, (fazla) şaka yapmayı ve (gereksizce) gülmeyi terket. Çünkü bu ikisi kişinin heybetini alçaltırlar.

23) (İlâhî) muhabbete (Rabbini sevmeye ve O'nun tarafından sevmeye) muvaffak kılınmayı dilerse, dünyaya fazla rağbet etmeyi bırak.

24) Kendi ayıplarını düzeltmeye muvaffakiyet istersen, insanların kusurlarını araştırmayı bırak. Çünkü hüsn-ü zan (insanlar hakkında güzel düşünmek) imanın cüzlerinden olduğu gibi, tecessüs de (insanlarda bir kusur bulmak için çabalamak da) nifakın (münafıklığın) cüzlerindendir.

25) Allâh-u Te'âlâ'dan haşyete (hakkıyla korka bilmeye) muvaffakiyet istersen, Allâh-u Te'âlâ'nın Zâtı'nın keyfiyeti (nasıl olduğu) hakkında düşün-

meyi terket ki, (îmanındaki) şüphecilikten ve nifaktan kurtulasın.

26) Her çeşit kötülükten kurtulmayı dilerse, insanlardan hiçbiri hakkında kötü düşünme.

27) Uzlet(e çekilip de maddî-mânevî rahatlık) istersen, insanlardan fayda beklemeyi bırak ve yalnız **Allâh**'a tevekkül et.

28) Kalbinin (mânen) ölmemesini istiyorsan, her gün 40 kere:

«يَا حَيُّ! يَا قَيُّوْمُ! لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»

“Ey Hayy! Ey Kayyûm! Senden başka hiçbir ilâh yoktur” zikrini söyle.

29) Kendisine hasret ve nedâmet (pişmanlık) günü denilen kıyâmet gününde **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)i gör(üp şefaatine nâil olabil)meyi dilerse:

﴿إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ﴾، ﴿إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ﴾
﴿إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ﴾

Tekvîr, İnfitâr ve İnşikak sûrelerini çokça oku.

30) Yüzünün nurlanmasını dilerse, gece (teheccüd) namazına devam et.

31) Kıyâmet günündeki susuzluktan kurtulmayı istersen, (nâfile) oruca devam et.

32) Kabir azâbından emin olmak istersen, necâset (pislik)lerden sakın, haram yemeyi terket ve (gayri meşrû) şehvetleri(n peşine gitmeyi) bırak.

33) Zengin olmak istersen kanaate sarıl.

34) İnsanların en hayırlısı olmak istersen, insanlara faydalı ol.

35) İnsanların en çok ibadet edeni olmak istersen, **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in şu sözüne yapış ki, o (Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivayet edilen bir hadis-i şeriflerinde):

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ يَأْخُذْ عَنِّي هَؤُلَاءِ الْكَلِمَاتِ فَيَعْمَلْ بِهِنَّ

أَوْ يُعَلِّمَ مَنْ يَعْمَلُ بِهِنَّ؟» فَقُلْتُ: «أَنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ! فَأَخَذَ بِيَدِي فَعَدَّ خَمْسًا»، وَقَالَ: «اتَّقِ الْمَحَارِمَ تَكُنْ عَبْدَ النَّاسِ، وَارْضَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَكَ تَكُنْ أَعْنَى النَّاسِ، وَأَحْسِنْ إِلَى جَارِكَ تَكُنْ مُؤْمِنًا، وَأَحِبَّ لِلنَّاسِ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ تَكُنْ مُسْلِمًا، وَلَا تُكْثِرِ الضَّحِكَ فَإِنَّ كَثْرَةَ الضَّحِكِ تُمَيِّتُ الْقَلْبَ.»

“Kim benden şu (söyleyeceğim) sözleri alır da onlarla amel eder ya da amel edecek birilerine öğretir?” buyurunca, **Ebû Hureyre** (Radiyallâhu Anh): “Ey **Allâh**’ın **Rasûlü**!” dedi, sonra **Ebû Hureyre**’nin elinden tuttu ve şu beş şeyi saydı:

“Haramlardan sakın ki, insanların en çok ibadet edeni sen olasın. (Rızık konusunda) **Allâh-u Te’âlâ**’nın senin için ayırdığına razı ol ki, insanların en zengini sen olasın. Komşuna iyilik et ki, (hakiki) **mümin** olasın. Kendin için sevdiğini insanlar için de sev ki, (gerçek) **Müslüman** olasın. Çok fazla gülme, çünkü fazla gülmek kalbi öldürür.” (Tirmizî, Zühd:1, no:2305, 4/551; Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:8095, 13/458)

36) İhlâs üzere olan muhsin (iyilikleri yapıp kötülükleri bırakan) kullardan olmayı dilerse, **Allâh-u Te’âlâ**’yı görüyormuş gibi O’na ibadet et. Zaten sen O’nu göremiyorsan da O seni görmektedir. (Bunu böyle idrak edip bu şuurla ibadet et.) (Aynen bu lafızda hadis-i şerifler mevcuttur. Buhârî, İmân:36, no:50, 1/27; Müslim, İmân:1, no:102, 1/28)

37) Eğer îmanının kemâle ermesini istersen, ah-lâkını güzelleştirmeye bak.

38) **Allâh-u Te’âlâ**’nın seni sevmesini istiyorsan, **Müslüman** kardeşlerinin ihtiyaçlarını gidermeye çalış. Zira hadis-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

«إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا، صَيَّرَ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْهِ.»

“**Allâh-u Te’âlâ** bir kulu(nu) sevdiği zaman, insanların ihtiyaçlarını ona intikal ettirir (ona yönlendirir).” (Deylemî, Süyûtî, Câmi’u’l-ehâdis, no:1256, 2/260)

39) (Rabbine) itaat edenlerden olmak istersen, **Allâh-u Te’âlâ**’nın sana farz kıldığı şeyleri eda et.

40) **Allâh-u Te’âlâ**’ya günahlardan temizlendiğin halde kavuşmayı dilerse, cünüplükten yıkan(mayı sakın terketme) ve cuma günü gusül almayı hiç ihmal etme. (Eğer böyle yaparsan) üzerinde hiçbir günah olmadığı halde **Rabbine** kavuşursun.

41) Eğer kıyâmet gününde (seni cennete) hi-dâyet edecek bir nur içerisinde haşrolunmak ve zulumâtta (karanlıklar mesâbesinde olan azap-lardan) kurtulmak istiyorsan, **Allâh-u Te'âlâ**'nın mahlûkatından hiçbir kimseye zulmetme.

42) Günahlarının azalmasını istersen, devamlı tevbe-istiğfara sarıl.

43) İnsanların en kuvvetlisi olmayı dilerse, sa-dece **Allâh-u Te'âlâ**'ya güven.

44) Rızkının yağmur gibi çok hızlı bir şekilde bollatırılmasını istersen, tahâret-i kâmile (tam bir temizlik / gusûl ve abdest) üzere olmaya devam et.

45) **Allâh-u Te'âlâ**'nın azâbından emîn olmayı istersen, **Allâh-u Te'âlâ**'nın yaratıklarından hiçbir kimseye gazaplanma (kızma).

46) Duanın kabul edilmesini murad edersen, haramlardan; faiz ve haram yemekten sakın.

47) **Allâh-u Te'âlâ**'nın (ayıplarını mahlûkata ifşâ ederek) seni (kıyâmet günü) bütün mahlûka-tın huzurunda rüsvay etmemesini istersen, (her zaman) tenâsül uzvunu ve dilini (haramdan) koru.

48) **Allâh-u Te'âlâ**'nın senin ayıplarını örtmesi-ni dilerse, sen de insanların ayıplarını ört. Çünkü **Allâh-u Te'âlâ** Settâr'dır (günahları ve kusurları çokça örtendir), kulları içerisinde de başkalarının kusurlarını örtenleri sever.

49) Günahlarının affolunmasını dilerse istiğfâr etmeyi, **Allâh-u Te'âlâ**'dan devamlı korkmayı ve O'na karşı (mahcubiyet ve) boyun kırıklığı içeri-sinde olmayı ve insanların görmediği yerde (riya-dan uzak şekilde) güzel ameller işlemeyi çokça yap.

50) Çok büyük ve güzel amellerle muvaffakiyet istersen güzel ahlâka, tevazua (alçak gönüllülüğe) ve belalara karşı sabretmeye yapış.

51) Büyük günahlardan selâmette kalmak ister-sen, kötü ahlaktan ve kendisine uyu(larak gereği yapı)lan cimrilik huyundan sakın.

52) Cebbâr (kuvvet ve kudret sahibi olan **Allâh-u**) **Te'âlâ**'nın gazabının sana karşı sakın (sönük) olmasını istersen, bunu gizlice sadaka vererek ve sıla-i rahim yaparak (akraba ilişkilerini gözeterek) söndür.

53) Borcunu ödeyebilmeyi istersen, kendisine (borcunu nasıl kolayca ödeyebileceği hakkında dua) soran bir ârâbiye **Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)'in: «لَوْ كَانَ عَلَيْكَ مِثْلُ الْجِبَالِ دَيْنًا، آدَاهُ اللَّهُ عَنْكَ.»

“**Senin üzerinde dağlar kadar borç olsa, Al-lâh-u Te'âlâ onu sana ödettirir**” diye (tavsiye) buyurduğu şu duayı oku:

«اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ.»

“**Ey Allâh! Haramına karşı bana helâlinle kâfi gel ve lütfunla beni Senden başkasına muhtaç etme.**” (*Tirmizî, De'avât:111, no:3563, 5/560*)

Hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

«لَوْ كَانَ عَلَى أَحَدِكُمْ جَبَلٌ مِنْ ذَهَبٍ دَيْنًا، فَدَعَا بِذَلِكَ لَقَضَاهُ اللَّهُ عَنْكَ.»

“**İçinizden birinin üzerinde borç olarak altından bir dağ bulursa ve o kişi:**

«اللَّهُمَّ فَارِجَ الْكَرْبِ! اللَّهُمَّ كَاشِفَ الْهَمِّ! اللَّهُمَّ مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ! رَحْمَنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَرَحِيمَهُمَا! أَسْأَلُكَ أَنْ تَرْحَمَنِي فَارْحَمَنِي رَحْمَةً تُغْنِينِي بِهَا عَمَّنْ سِوَاكَ.»

‘**Ey sıkıntıyı açan Allâh! Ey sıkıntıyı (ve ke-deri) aç(ıp kaldır)an Allâh! Ey darda kalmışların duasını kabul eden Allâh! (Ey) dünyanın ve âhi-retin Rahîmi ve Rahmân! Senden, bana acıma-nı istiyorum. Öyleyse Sen bana öyle bir rahmet ile merhamet eyle ki, onun vesilesiyle beni Sen-den başkasına muhtaç etmeyesin**’ duası ile (**Al-lâh-u Te'âlâ**'ya) **dua ederse, elbette Allâh-u Te'âlâ o kişinin borcunu öde**(mesi için bir vesile yaratı)r.” (*Bezzâr, el-Müsne'd, no:62, 1/13; Hâkim, el-Müstedrek, 1/515; İbnü Asâkir, Muhtasarı Târih-i Dimeşk, 20/137*)

54) Bir belaya düştüğün zaman ondan kurtul-mak istersen, hadîs-i şerifte beyan edilen şu duaya sarıl ki, (**Rasûlüllâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) bu hu-susta şöyle buyurmuştur): “**Bir vartaya (helâka) düştüğün zaman:**

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ،
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

‘Rahman ve Rahîm olan Allâh’ın ismiyle . O çok yüce ve pek büyük Allâh’ın yardımı olmadan hiçbir güç ve kuvvet yoktur’ de.” (İbnü Sünnî, Amelü’l-yevmi ve’l-leyle, no:335, 2/139)

(Sen de bu nasîhate kulak verip böyle yaparsan) Allâh-u Te‘âlâ (senin için başına gelmesini) murad ettiği türlü türlü belaları senden geri çevirir.

55) Şerlerinden korktuğun bir topluluktan emin olmak istersen, hadîs-i şerifte beyan edilen:

«اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ»

“Ey Allâh! Seni(n savuşturmanı) onların boğazlarına yerleştiriyoruz. Onların şerlerinden de Sana sığınıyoruz” (Ebû Dâvûd, Vitir:30, n:1539, 1/564; İbnü Hibbân, no:4765, 11/82) duasını oku.

Yine aynı konuda vârid olan şu duayı da oku:

«اللَّهُمَّ اكْفِنِيهِمْ بِمَا شِئْتَ وَكَيْفَ شِئْتَ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

“Ey Allâh! Onlara karşı bana dilediğin şeyle (ve dilediğin şekilde) kâfi gel. Şüphesiz Sen her şeye hakkıyla gücü yetensin.” (Müslim, Zühd:18, no:7703, 8/229)

56) Bir sultandan (yetkiliden) korkup (şerrinden) emin olmak istersen, hadîs-i şerifte vârid olan şu duayı oku:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبِّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، عَزَّ جَارُكَ، وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ.»

‘Halîm (aceleci olmayan) ve Kerîm (iyilik sahibi) olan Allâh’tan başka hiçbir ilah yoktur. Yedi kat göklerin Rabbi ve büyük Arş’ın Rabbi olan Allâh’ı (bütün noksan sıfatlardan) tesbih (tenzih) ederim. Senden başka hiçbir ilah yoktur. Güvencen çok güçlüdür. Övgün çok büyüktür. Senden gayrı hiçbir ilâh yoktur.” (İbnü Sünnî, Amelü’l-yevmi ve’l-leyle, no:344, 2/156)

Ayrıca yine bu mesele hakkında geride zikredilen şu duayı okumak da müstehaptır:

«اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ»

“Ey Allâh! Seni(n savuşturmanı) onların boğazlarına yerleştiriyoruz. Onların şerlerinden de Sana sığınıyoruz.”

Yine hadîs-i şerifte şöyle vârid olmuştur:

«وَفِي الْحَدِيثِ: «إِذَا أَتَيْتَ سُلْطَانًا مُهَابًا، تَخَافُ أَنْ يَسْطُو عَلَيْكَ، فَقُلْ:»

“Kendisinden korkulan bir hükümdara gidip de onun seni yakalamasından korkarsan:

«اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِهِ جَمِيعًا، اللَّهُ أَكْبَرُ مِمَّا أَخَافُ وَأَخْذَرُ (وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ).»

“Allâh-u Ekber. Allâh-u Ekber. O Allâh bütün mahlûkatından üstündür.

O Allâh bizim korktuğumuz ve kaygılandığımız her şeyden daha üstündür.

Bütün hamdler de âlemlerin Rabbi Allâh-u Te‘âlâ’ya mahsustur” (İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, no:29787, 10/203) duasını oku.

57) Kalbinin din üzere sâbit kalmasını istiyorsan, hadîs-i şerifte rivayet edilen şu duayı oku:

«اللَّهُمَّ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ.»

“Ey Allâh! Kalbimi dînin üzerine sâbit kıl.” (Tirmizî, De‘avât:90, no:3522, 5/538)

Aynı hadîs-i şerîf hakkındaki farklı bir rivayet de:

«يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ! ثَبِّتْ قُلُوبَنَا عَلَى دِينِكَ.»

“Ey kalpleri (istediği tarafa) çeviren (Allâh)! Bizim kalplerimizi dînin üzerine sabit kıl” (Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:17667, 4/182) şeklindedir. (Böyle de okunabilir.)

(Demîri, Hayâtü’l-hayevânî’l-kübrâ, 1/146-153; Hasen ibni Muhammed Kâsım el-Kûhen el-Fâsî, Tabâkâtü’ş-Şâzeliyyeti’l-kübrâ, 1/57-64; Muhammed Hasen Zâfir, el-Envârü’l-Kudsîyye fî tenzîhi turuki’l-kavmi’l-aliyye, sh:241-251)